

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

กิจการประมงทะเลรวมถึงกิจการต่อเนื่องจากกิจการประมงทะเล เป็นอีกภาคการผลิตหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศไทย โดยประเทศไทยมีศักยภาพในการทำประมงทะเลมากที่สุด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 การประมงไทยมีผลผลิตรวม ติดอันดับหนึ่งในสิบของโลก ซึ่งรายงานประจำปี 2536 ขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO YEAR BOOK, 1993) ได้ยกย่องว่าประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด คือ ประมาณ 86,945 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็นสองแสนล้านบาทในปี พ.ศ. 2544 เมื่อเปรียบเทียบรายได้ของการส่งออกทั้งประเทศแล้วพบว่า สินค้าและผลิตภัณฑ์ประมงคิดเป็นร้อยละ 10 และร้อยละ 33 ของรายได้จากการส่งออกสินค้าเกษตร จึงนับได้ว่ากิจการประมงมีบทบาทที่สำคัญ และเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (วิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์, 2544 : 6)

จังหวัดสมุทรสาครเป็นแหล่งรวมอุตสาหกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการประมง เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการซื้อขายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ โดยมีตลาดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ในปี พ.ศ. 2544 ด้านการประมงทะเลมีปริมาณสัตว์ทะเลที่จับได้และจำหน่ายที่ทำเทียบเรือประมงและสะพานปลา อำเภอเมืองสมุทรสาคร จำนวน 203,857 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,152 ล้านบาท ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งมีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้คิดเป็นมูลค่า 450 ล้านบาท และในด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดมีปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้คิดเป็นมูลค่า 232 ล้านบาท (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2545 : 11-12)

จากการที่จังหวัดสมุทรสาครมีอัตราการขยายตัวและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว จึงทำให้มีปัญหาลากหลายไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาคุณภาพชีวิตพื้นฐานที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในภาคธุรกิจ ภาคการผลิตที่กำลังเติบโต ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นก็คือปัญหาของการพัฒนากิจการประมง ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชาวประมงรายย่อย ปัญหาราคาสินค้าสัตว์น้ำตกต่ำและไม่แน่นอน อันเกิดจากพ่อค้าคนกลางอาศัยกลไกทางการตลาดและสภาพของสินค้าเป็นเครื่องกำหนดราคารับซื้อ ปัญหาที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาลในการประกันราคาสินค้าทะเล และปัญหาการขาดแคลนสาธารณสุขที่เกี่ยวเนื่องที่มีมาตรฐานด้านการรักษาความสะอาด เช่น ทำเทียบเรือ สะพานปลา ฯลฯ ซึ่งปัญหา

เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมห้องเย็น และการแปรรูป กิจการแพปลา กิจการร้านอาหาร สถาบันการเงิน และการท่องเที่ยว (วิชาญ ศิริชัยเอกวัฒน์ 2544 : 8-10)

ดังนั้น ภาคเอกชนของจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ผู้ประกอบการในธุรกิจประมงและกิจการต่อเนื่องจากการประมงชั้นนำของจังหวัด ได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจการประมง จึงได้รวมตัวกันแก้ปัญหาดังกล่าว โดยได้ระดมเงินทุนประมาณ 400 ล้านบาท ในการสร้างศูนย์กลางค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูปที่ครบวงจรที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย รวมถึงเป็นศูนย์ส่งเสริมพาณิชย์กรรมของจังหวัดสมุทรสาคร ภายใต้ชื่อโครงการ “ตลาดทะเลไทย” โดยคาดว่าตลาดทะเลไทยจะเป็นศูนย์กลางรวบรวมสินค้าประมงจากทั่วประเทศ สามารถรองรับปริมาณการค้าขายต่อวันได้สูงสุดหลายพันตัน เป็นแหล่งการค้าเสรีระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้ราคาสินค้าทะเลเป็นไปตามกลไกตลาดอย่างเปิดเผยและยุติธรรม ตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์อื่นๆ ของจังหวัดสมุทรสาคร ในการจัดจำหน่ายและแสดงสินค้า โดยเน้นการจำหน่ายจากเกษตรกรหรือผู้ผลิตโดยตรง และส่งเสริมการค้า การขยายตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ อันจะนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับระบบการค้า สินค้า เช่น การคัดเกรดสินค้า บรรจุภัณฑ์ มาตรฐานในเรื่องน้ำหนัก และปริมาณสินค้าที่มีมาตรฐาน อีกทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการกระจายรายได้ไปสู่ประชากรในท้องถิ่นอีกด้วย (สหกรณ์พัฒนาการประมงมหาชัย จำกัด, 2545 : 1-6)

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่า ตลาดทะเลไทยเป็นศูนย์กลางค้าสัตว์น้ำแห่งใหม่ที่เกิดจากความร่วมมือของภาคเอกชน และมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ของผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นในเรื่องเป็นศูนย์รวมสินค้าทะเลครบวงจรที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ เป็นแหล่งการค้าเสรีระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายเพื่อให้ราคาสินค้าทะเลเป็นไปอย่างเปิดเผยและยุติธรรม ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานใดให้ความสำคัญและผลักดันในเรื่องการแก้ปัญหาเหล่านี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่ามีควมสำคัญอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงทัศนคติของผู้ประกอบการและผู้ที่ใช้บริการในตลาดทะเลไทยว่ามีความคิดความเชื่อ ความรู้สึก และมีแนวโน้มพฤติกรรมต่อตลาดทะเลไทยอย่างไรบ้าง ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อนความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเพื่อให้ตลาดทะเลไทยได้ทราบถึงทัศนคติของลูกค้า เพื่อนำมาเป็นส่วนช่วยพิจารณาในการปรับปรุงและพัฒนาตลาดทะเลไทยให้เป็นศูนย์กลางค้าสัตว์น้ำที่สมบูรณ์ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาทัศนคติของลูกค้ำที่มีต่อตลาดทะเลไทย จังหวัดสมุทรสาคร

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงทัศนคติของลูกค้ำต่อตลาดทะเลไทย โดยมีกรอบ แนวความคิดในการศึกษาทัศนคติ ในองค์ประกอบต่างๆ 3 ส่วน ได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับแนวความคิดเรื่องส่วนประสมการตลาด บริการ ได้แก่ สินค้า (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) บุคลากร (People) สิ่งนำเสนอทางกายภาพ (Physical Evidence) และกระบวนการ (Process)

ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบถึงทัศนคติของลูกค้ำที่มีต่อตลาดทะเลไทย จังหวัดสมุทรสาคร
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตลาดทะเลไทยในระยะต่อไป

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ทัศนคติ หมายถึง ความคิดความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มพฤติกรรม ของลูกค้ำที่เข้ามาใช้บริการที่ตลาดทะเลไทยที่มีต่อส่วนประสมการตลาดบริการ ได้แก่ สินค้า ราคา สถานที่ การส่งเสริมการตลาด บุคลากร สิ่งนำเสนอทางกายภาพ และกระบวนการ

ลูกค้ำ หมายถึง ผู้ที่เข้ามาซื้อสินค้าทะเลที่ตลาดทะเลไทย จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการค้าปลีก ค้าส่ง แปรรูปอาหารทะเล ห้องเย็น และพนักงานรับจ้างซื้อสินค้าทะเล

ตลาดทะเลไทย หมายถึง ศูนย์กลางการค้าสัตว์น้ำและศูนย์ส่งเสริมพาณิชย์กรรม แห่งใหม่ของจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่ที่ 1/2 หมู่ 1 ถนนพระราม 2 ตำบลท่าจีน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งได้เปิดดำเนินการเดือนธันวาคม 2545